

SB-0322

First Year B. Com. Examination
March / April – 2011
Theory & Practice of Co-operation

Time : Hours]

[Total Marks :

સૂચના :

(૧)

નીચે દર્શાવેલ નિશાનીવાળી વિગતો ઉત્તરવહી પર અવશ્ય લખવી.
Fillup strictly the details of signs on your answer book.

Name of the Examination :
F. Y. B. COM.

Name of the Subject :
Theory & Practice of Co-operation

Subject Code No. : 0 3 2 2 Section No. (1, 2,.....): Nil

Seat No. :

Student's Signature

(૨) પ્રશ્ન નં. ૧ ફરજિયાત છે.

(૩) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નનાં પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

૧ નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો : ૧૦

- (૧) સહકાર એટલે શું ? તેનાં કોઈપણ બે લક્ષણો જણાવો.
- (૨) અમર્યાદિત જવાબદારીવાળી મંડળી એટલે શું ?
- (૩) કાર્યસૂચિ અને કાર્યનોંધનો અર્થ જણાવો.
- (૪) સહકારી ધોરણે ચાલતાં શેરડીના કારખાનાનાં બે નામ આપો.
- (૫) સહકારી પ્રવૃત્તિનાં પિતા તરીકે કોણ ઓળખાય છે ? શા માટે ?

૨ સહકારના સિદ્ધાંત તરીકે નીચેના મુદ્દાઓ સમજાવો : ૧૨

- (૧) લોકશાહી સંચાલન
- (૨) પરસ્પર મદદ
- (૩) સ્વૈચ્છિક સભ્યપદ.

અથવા

૨ ભારતમાં સહકારી પ્રવૃત્તિના આયોજનકાળ દરમ્યાન થયેલ વિકાસની સંક્ષિપ્ત રૂપરેખા આપો. ૧૨

૩ મૂડીવાદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિ વચ્ચે કઈ બાબતોમાં સમાનતા અને ભિન્નતા જોવા મળે છે ૧૨

અથવા

૩	ભારત જેવા વિકાસશીલ દેશ માટે સહકારી પ્રવૃત્તિ કઈ રીતે ઉપયોગી થઈ શકે ?	૧૨
૪	રાજ્યની મદદ અને સહકારી પ્રવૃત્તિના વિકાસ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો.	૧૨
	અથવા	
૪	સહકારી પ્રવૃત્તિની મર્યાદાઓની વિગતે ચર્ચા કરો.	૧૨
૫	રૂપાંતર કરનાર સહકારી મંડળીના હેતુઓ, મહત્ત્વ કામગીરી અને મર્યાદાઓ જણાવો.	૧૨
	અથવા	
૫	નોંધ લખો : (૧) ડેરી સહકારી મંડળી (૨) નાગરિક સહકારી બેંક.	૧૨
૬	ટૂંક નોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) (૧) સહકારી ચળવળનો ઉદ્ભવ (૨) સહકારી શિક્ષણ અને તાલીમની પદ્ધતિઓ (૩) ગ્રાહક સહકારી મંડળી (૪) સમાજવાદ અને સહકારવાદ (૫) સહકારી ઓડિટર.	૧૨

ENGLISH VERSION

Instructions : (1) As per the instruction No. 1 of Page No. 1.
(2) Question No. 1 is compulsory.
(3) Figures to the right indicate full marks of the question.

- 1 Answer the following questions briefly : 10
- (1) What is cooperation? Give any two characteristics of its.
  - (2) What is cooperative society with unlimited liability?
  - (3) Mention the meaning of Agenda and Minutes.
  - (4) Give two names of Sugar Factory which is based on cooperatives.
  - (5) Who is known as the father of co-operative activity ? Why ?
- 2 Explain the following points as principles of co-operation : 12
- (1) Democratic administration
  - (2) Mutual help
  - (3) Voluntary membership

OR

- 2 Give brief outline of development of co-operative activity in India during planning period. 12
- 3 What is similarity and difference between capitalism and co-operative activity? 12
- OR**
- 3 How can co-operative activity be useful to the developing countries like India? 12
- 4 Write detailed note on state aid and development of co-operative activity. 12
- OR**
- 4 Explain in detail the limitations of co-operative activity. 12
- 5 State objectives, importance, working and limitations of a processing co-operative society. 12
- OR**
- 5 Write notes : 12
- (1) Dairy Co-operative Society
  - (2) Citizen Co-operative Bank
- 6 Write short notes : (any three) 12
- (1) Origin of Co-operative Movement
  - (2) Methods of Co-operative training and Education
  - (3) Consumer Co-operative society
  - (4) Socialism and Co-operatism
  - (5) Co-operative auditor.
-